

12.7.2010

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0150/2004, ko Vides un Milagresas upes aizsardzības komitejas (*Comissão de Ambiente e Defesa da Ribeira dos Milagres*) vārdā iesniedza Portugāles valstspiederīgais *José Carlos Faria Feijoeiro*, kuram pievienoti 2500 paraksti, par upes piesārņojumu, ko rada lopkautuves

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs norāda, ka cūkkopība Portugālē Milagresas upes apkārtnē kopš 70. gadiem ir paplašinājusies. Lopu mēsli un atkritumi tiek izgāzti tieši upē. Attīrīšanas iekārtas nav uzstādītas. Upes krastmalas iedzīvotāji sūdzas par sliktu smaku. Tajā posmā, kur upe ietek Atlantijas okeānā, jūrai reizēm ir neiespējami piekļūt piesārņojuma dēļ. Attiecīgās iestādes līdz šim nav iejaukušās un to joprojām nedara, daļēji tādēļ, ka cūkkopības joma šobrīd atrodas krīzes situācijā un lopkautuves ir nozīmīgs ieņēmumu un darbavietu avots šajā reģionā. Tomēr piesārņojuma apjomi tagad ir tādi, ka lūgumraksta iesniedzēji uzskata, ka šobrīd ir jāiejaucas Eiropas Savienībai.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2004. gada 9. jūlijā. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 192. panta 4. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2004. gada 7. decembrī

Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka notekūdeņi no cūkkopības iekārtām Milagresas upes apkārtnē, kas atrodas Leirijas reģionā, tiek iepludināti tieši „Ribeira dos Milagres” zonas strautā bez attiecīgas iepriekšējas apstrādes un ka tādēļ tiek piesārņots ne tikai minētais strauts, bet arī Vieiradeleirijas (*Vieira de Leiria*) pludmales ūdeņi.

„Ribeira dos Milagres” zona atrodas Lisas un Seisas upes baseinos.

Portugāles iestādes 1997. gadā iesniedza Kohēzijas fondam pieteikumu par iepriekšminēto upju baseinu atveseļošanas pirmo fāzi. Šis pieteikums bija par pamatu Kohēzijas fonda 1999. gada 15. decembra lēmumam piešķirt summu 11 miljonu euro apmērā.

Projekta otro fāzi bija paredzēts pabeigt 2005. gada 30. jūnijā, un arī tai ar 2000. gada 29. decembra lēmumu tika piešķirts līdzfinansējums no Kohēzijas fonda 33 miljonu euro apmērā.

Izskatot Lisas un Seisas upju baseinu atveseļošanas projekta pieteikumu Kohēzijas fondam, Komisija noteica, ka cūkkopības iekārtu notekūdeņu radīto rūpnieciskā piesārņojuma avotu pirmā apstrāde jāveic, pirms tie nonāk pilsētas notekūdeņu attīrīšanas stacijās, kam piešķirts līdzfinansējums no Kohēzijas fonda, lai tie būtu savietojami. Šķiet, ka šīs iepriekšējās apstrādes stacijas, par kuru izveidi bija atbildīga Leirijas reģiona cūkkopju apvienība, joprojām nedarbojas.

Komisija informē Lūgumrakstu komiteju par to, ka lūgumrakstā aprakstītā situācija pašlaik tiek noskaidrota Portugāles iestādēs, ņemot vērā, pirmkārt, prasības, kas izriet no 1991. gada 21. maija Direktīvas 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu¹ un no 1975. gada 8. decembra Direktīvas 76/160/EEK par peldvietu ūdens kvalitāti², un, otrkārt, Kopienas finansējuma projekta saistības.

4. Komisijas papildu atbilde, kas saņemta 2005. gada 20. oktobrī

Komisija ir pievērsusi Portugāles iestāžu uzmanību šai situācijai, ņemot vērā piemērojamos Kopienas noteikumus, jo īpaši 1991. gada 21. maija Direktīvu 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu³, 1976. gada 4. maija Direktīvu 76/464/EEK par piesārņojumu, ko rada dažas bīstamas vielas, kuras novada Kopienas ūdens vidē⁴, un 1975. gada 8. decembra Direktīvu 76/160/EEK par peldvietu ūdens kvalitāti⁵.

Sanāksmes laikā, kas notika Lisabonā, Portugāles iestādēm bija iespēja sniegt Komisijai provizorisku informāciju par situāciju.

Kas attiecas uz tādu notekūdeņu attīrīšanu, kas nāk no cūkkopības saimniecībām, Portugāles iestādes norādīja, ka reģiona notekūdeņu integrētas attīrīšanas sistēmas ietvaros ir paredzēts uzbūvēt trīs attīrīšanas stacijas, kuras diemžēl netiks pabeigtas līdz 2006. gada beigām. Jebkurā gadījumā, kā norādīja minētās iestādes, no vienas puses, uz notekūdeņu iepludināšanu ūdens vidē attiecas nosacījumi, kas noteikti valsts piešķirtajā licencē organizācijai *RECILIS*, kura ir atbildīga par sistēmas vadību, un, no otras puses, pirms darbu pabeigšanas ir pieņemts pagaidu risinājums izmantot kūtsmēslus tādā veidā, lai tie nonāktu ūdens vidē. Turklāt minētās iestādes norādīja, ka saimniecību darbība tiek kontrolēta. Visa 2004. gada laikā tika

¹ *OVL 135, 30.5.1991., 40.-52. lpp.*

² *OVL 31, 5.2.1976., 1.-7. lpp.*

³ *OVL 135, 30.5.1991., 40.-52. lpp.*

⁴ *OVL 129, 18.5.1976., 23.-29. lpp.*

⁵ *OVL 31, 5.2.1976., 1.-7. lpp.*

pārbaudītas 220 no 370 vienībām, kas iekļautas sistēmā, un tikai pret 10 % no tām tika uzsākta pārkāpumu tiesvedība saistībā ar valsts tiesību aktu neievērošanu.

Attiecībā uz Vieiradeleirijas pludmales stāvokli Portugāles iestādes precizēja, ka pludmaļu ūdeņi tiek pārbaudīti un ka piecas no pludmalēm nav atbildušas prasībām par robežvērtībām attiecībā uz kopējo koliformo vielu un fekālo koliformo baktēriju daudzumu.

Portugāles iestādes ir apņēmušās apstiprināt un papildināt minēto informāciju, kā arī sniegt Komisijai rakstisku atbildi.

Komisija veiks nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šajā jomā piemērojamo Kopienas noteikumu ievērošanu.

5. Komisijas atbilde, kas saņemta 2007. gada 29. novembrī

Kā jau iepriekš tika ziņots Eiropas Parlamentam, Lisas un Seisas upju baseinu integrētās attīrīšanas projektā ir paredzēta trīs attīrīšanas staciju (*Norte, Milagres un Batalha*) būvniecība, plānojot Leirijas reģiona cūkkopības iekārtu notekūdeņu īpašu attīrīšanu. Tikmēr šo notekūdeņu attīrīšanu vada šim nolūkam izveidotā organizācija *RECILIS*. Uz atkritumu novadīšanu ūdens vidē attiecas nosacījumi, ko paredz vai nu vispārējā licence, ko valsts piešķirusi organizācijai *RECILIS*, vai arī individuālās licences, kas piešķirtas saimniecībām, kuras nevēlas pievienoties minētajai vispārējai licencei. Saskaņā ar minēto licenču noteikumiem iekārtu notekūdeņus plānots izmantot augsnes mēslošanai, lai novērstu to tiešu izgāšanu ūdens vidē. Turklāt, kā informē Portugāles iestādes, cūkkopju saimniecību darbība tiek pakļauta regulārām pārbaudēm, pēc kurām ir ierosinātas vairākas pārkāpumu tiesvedības saistībā ar licences noteikumu neievērošanu.

Pēc Portugāles iestāžu pēdējiem paskaidrojumiem to reģiona saimniecību skaits, kas pievienojušās *RECILIS* sistēmai, pašlaik ir 95 %. Kas attiecas uz attīrīšanas iekārtu būvniecību, situāciju īsumā var raksturot šādi: darbu pie attīrīšanas iekārtas *Norte* plānots pabeigt 2007. gada novembrī; stacija *Milagres* varētu būt gatava 2009. gada pirmajā pusē; stacija *Batalha* tiks celta tikai tad, ja būs nepieciešams palielināt attīrīšanas sistēmu jaudu.

Turklāt Portugāles iestādes ziņo, ka minēto zonu netiek plānots noteikt par īpaši jutīgu zonu „nitrātu” direktīvas¹ nozīmē, jo *RECILIS* licence liek ievērot labu lauksaimniecības praksi un pašlaik tiek ieviesta lauksaimniecības attīstības programma notekūdeņu radīto dubļu izmantošanai.

Komisija secina, ka situācija uzlabojas, īstenojot vairākus vadības pasākumus un attīrīšanas staciju būvniecības projektu. Komisija turpinās sekot, kā minētie pasākumi tiek īstenoti, jo īpaši kontrolējot Kohēzijas fonda līdzfinansētos projektus. Šajos projektos, kas ir daļa no Leirijas reģiona Lisas un Seisas upju baseinu atveseļošanas kopējā projekta, ir paredzēta pilsētu notekūdeņu savākšana un attīrīšana. Sistēmā plānots savākt cūkkopības saimniecību notekūdeņus pēc iepriekšējas apstrādes, lai to apstrāde būtu savietojama ar pilsētu notekūdeņu

¹ Eiropas Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti, *OVL 37, 31.12.1991., 1–8. lpp.*

apstrādi.

6. Komisijas atbilde, kas saņemta 2010. gada 12. jūlijā

Atbilstoši iepriekšējiem paziņojumiem un tos papildinot, Komisija vēlas precizēt, ka Kopienas līdzfinansējumā Lisas un Seisas upju baseinu atveseļošanas otrajai fāzei, kas piešķirts laikā no 2000. gada līdz 2006. gadam ar Kohēzijas fonda atbalstu, ir stingri iekļautas *Olhalvas, Norte (Carreira), Ponte das Mestras, Fatimas, Chão de Mendiga, Juncal* un *Pedreiras* apakšsistēmas, kurās cita starpā ir sešas ūdens attīrīšanas stacijas. Šīs infrastruktūras no finansiālā un fiziskā viedokļa tika pabeigtas 2008. gada jūnijā.

Minētajā periodā nedz ar Eiropas Savienības konkursu, nedz ar valsts finansējuma palīdzību netika uzbūvēta Milagresas notekūdeņu attīrīšanas stacija.

Pēc dalībvalsts sniegtajām ziņām saistībā ar rīcības programmas (RP) *CENTRO* (2000.–2006. gads) *FEOGA* virziena līdzfinansējumu tika piedāvāta kandidatūra, lai finansētu ieguldījumus vides aspektu pārkvalificēšanai Milagresas saimniecību atkritumu pārstrādei. Vadības iestāde apstiprināja šo apmēram 7 miljonu euro vērtu kandidatūru, bet sponsori neiesniedza nevienu maksājuma pieprasījumu. Līdz ar to finansēšana nenotika.

Lai saņemtu papildinformāciju par konkrētiem projektiem, jāgriežas minētās programmas vadības iestādē.

Kas attiecas uz 2007.–2013. gada periodu, pamatojoties uz Komisijas apstiprinātajām rīcības programmām un attiecīgo uzraudzības komiteju noteiktajiem atlases kritērijiem, vadības iestādes, kuras potenciāli varētu sniegt finansiālu atbalstu Milagresas notekūdeņu attīrīšanas stacijai (RP ERAF *Centro*, RP ERAF/FdC Teritoriālā veicināšana un RP ELFLA Lauku attīstība), uz brīdi, kad šis paziņojums tika nosūtīts Eiropas Parlamentam, nebija apstiprinājušas nevienu Kopienas konkursu, no kura iegūtu šī infrastruktūra.